

Ajassa

Aurinko nousee Turussa klo 9.39 ja laskee klo 15.26.
Pimeys päättyy klo 8.40 ja alkaa klo 16.25.
Huomenna aurinko nousee klo 9.39 ja laskee klo 15.28.
Huomenna pimeys päättyy klo 8.40 ja alkaa klo 16.26.



Puhumattomuus kertoo omaa tarinaansa.

TS/Robert Seger

Hiljaisuus puhuu omaa kieltään

TS
ERJA HYYTIÄINEN

Presidentin edellä kulkee joukko miehiä, jotka hiljentävät väkijoukon ja pysäyttävät väkijoukon. Kaikkien on oltava hiljensiljää, kun suuri mies kulkee ohi.

Martti Ahtisaaren on turha kohtelua odottaa, mutta muutamassa maassa on edelleenkin käytössä muinaisen Rooman ajalta periytyvä tapa. Hiljaisuudella osoitetaan, ketä arvostetaan.

Kun asuin Maputossa, siellä presidentin edellä ajoi moottoripyöräjoukko, joka hiljensi kansan, dosentti Siegfried Jäkel muistelee.

Häntä hiljaisuus on kiehtonut vuosikausien ajan. Sama äänettömyys on kietonut painoihinsa suuren joukon tiedemiehiä, mutta jokainen on

puurtanut itsekseen, hiljaksiin. Ensi kesänä joukkoa aiotaan saada koolle. Jäkel on saanut jo 25 hiljaisuuden tutkijalta vastauksen, että he saapuvat Suomeen symposiumiin. Ja paikkana on Turun yliopiston omistama Seili, hiljaisuuden saari.

Hypnoottinen äänettömyys

Siegfried Jäkel sanoo, että Suomessa hiljaisuudella on aivan oma merkityksensä. Hän koki sen aluksi vahvana shokkina. Kun aika kului, hän oppi ymmärtämään suomalaisten tapaa olla hiljaa.

Kun Keski-Euroopassa yliopistolla kokoonnutaan keskustelemaan jostakin aiheesta, syntyy vilkas sananvaihto heti kun alustaja on lopettanut pu-

heensa. Suomessa istutaan muutama minuutti hiljaa, ja sen jälkeen asia on päätetty. Mitään ei sanota, mutta koko ajan tapahtuu jotakin. Kaikki ajattelevat yhdessä. Se on hypnoottista.

Suomalaisten äänettömässä keskustelussa pitää vain oppia vaistoamaan, milloin hiljaisuus huutaa kyllä ja milloin ei. Jäkel kuvaakin hiljaisuutta kielenä, joka on sanojen takana. Sitä käytetään, kun sanat eivät riitä ilmaisemaan tunnetta.

Kielellä voi osoittaa vain niitä asioita, jotka me tunnemme. Hiljaisuus puhuu paljosta muustakin.

Sanat kantavat sisällään arvoja

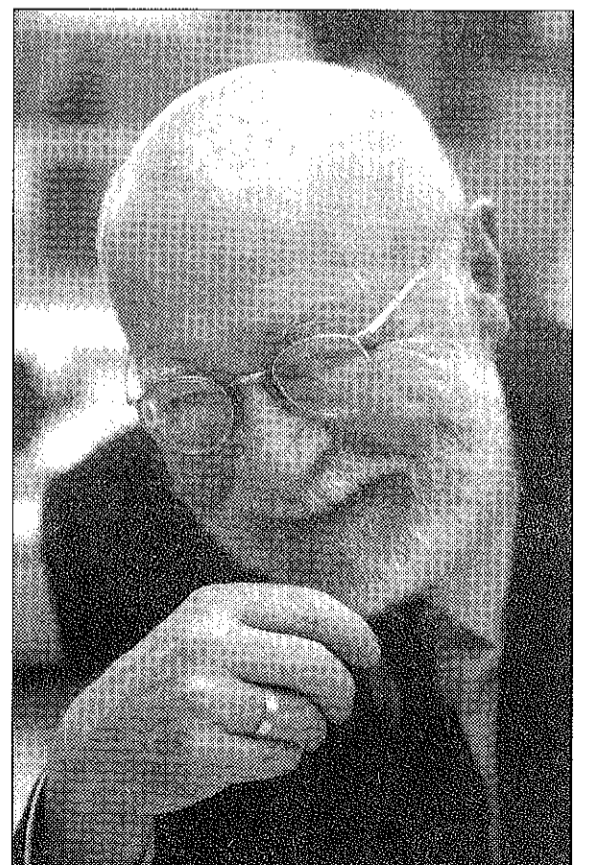
Yksi syy sanojen hylkäämiseen saattaa olla pyrkimys

eroon kieleen sidotusta arvo-maailmasta. Jäkel sanookin, että on monia sanoja, joita suomalainen ei voi suomeksi sanoa, mutta englanniksi samat sanat soljuvat suusta vaivatta.

Minä esimerkiksi voin aivan helposti sanoa perkele, koska se ei merkitse minulle samaa kuin suomalaisille. Minä olen oppinut sen vasta myöhemmin, järkeen perustavana asiana, Jäkel selventää.

Sanojen hylkääminen ei myöskään ole mahdotonta. Jäkel huomauttaa, että monet suurmiehet Einsteinista alkaen ovat elämänsä loppuvaiheessa huomanneet, ettei kieltä tarvita. Sen jälkeen on hyvä olla hiljaa.

Muutamissa kristityissä luostareissa munkit ja nunnat antavat vaihtolupauksen. Välttämätön ajatustenvaihto käydään muin keinoin.



Vallasta kertoo se, kuka saa puhua. Siegfried Jäkel muistuttaa mieliin vanhan sanonnan, jonka mukaan naisen paras asu on hiljaisuus. Tasa-arvoistumisen myötä sanonta on menettänyt merkitystään.